

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
โทรศัพท์/โทรสาร 02-2819401 E-mail : disas_moac@hotmail.com

แจ้งเตือนศัตรูพืชระบาด “เพลี้ยไฟในทุเรียน”

วันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๔

เตือนภัยเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนภาคตะวันออกของประเทศไทย เผื่อระวังการระบาดของเพลี้ยไฟในทุเรียน เนื่องจากสภาพอากาศในช่วงนี้มีแดดแรง ลมแรง อากาศแห้งในตอนกลางวัน และมีอุณหภูมิต่ำในตอนกลางคืน เหมาะต่อการแพร่ระบาดของเพลี้ยไฟ และปัจจุบันอยู่ในช่วงที่ทุเรียนกำลังออกดอกติดผล ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบใบอ่อนหรือยอดอ่อน ดอก และผลอ่อนของทุเรียน ชะงักการเจริญเติบโต แคระแกร็น ใบมีลักษณะโค้ง แห้ง หักงอ และไหม้ ดอกมีลักษณะแห้งและร่วง ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอหรือสำนักงานเกษตรจังหวัด เพื่อดำเนินการหาแนวทางควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Scirtothrips dorsalis* Hood.

ชื่ออื่น : เพลี้ยไฟพริก

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยมีลำตัวสีเหลือง หรือสีน้ำตาลอ่อน เป็นแมลงขนาดเล็ก ลำตัวแคบยาว ขอบปีกมีเส้นขนเป็นแผง เพศเมียมีความยาว ๑.๐๕ มิลลิเมตร กว้าง ๐.๑๙ มิลลิเมตร บริเวณส่วนปลายของปล้องท้องมีรอยเว้าให้เห็นได้ชัดเจน เพศผู้มีความยาว ๐.๗๑ มิลลิเมตร กว้าง ๐.๑๔ มิลลิเมตร มักอยู่รวมกันเป็นกลุ่มไขมีขนาดเล็ก ลักษณะคล้ายเมล็ดถั่วสีขาว ขนาดยาว ๐.๒๕ มิลลิเมตร กว้าง ๐.๑๐ มิลลิเมตร ฝังอยู่ในเนื้อเยื่อพืชบริเวณใกล้เส้นกลางใบ

ลักษณะอาการและการเข้าทำลาย

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ ของพืช มีผลทำให้ใบอ่อนหรือยอดอ่อน ชะงักการเจริญเติบโต แคระแกร็น ใบโค้ง แห้ง หักงอ และไหม้ เพลี้ยไฟจะระบาดรุนแรงในช่วงแล้ง ระหว่างเดือนธันวาคม-พฤษภาคม ซึ่งตรงกับระยะที่ต้นทุเรียนออกดอกติดผล การทำลายในช่วงออกดอกทำให้ดอกแห้ง ดอกและก้านดอกเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล แคระแกร็นและร่วง ในช่วงผลอ่อน ทำให้ชะงักการเจริญเติบโตการทำลายในช่วงผลอ่อนเกิดอาการปลายหนามแห้ง ผลไม่สมบูรณ์และแคระแกร็น

การแพร่ระบาด

เริ่มระบาดในระยะที่มีฝนตกชุกความชื้นในอากาศค่อนข้างสูง ช่วงเช้าอากาศเย็นมีน้ำค้าง โดยสามารถพบเชื้อโรคสร้างสปอร์เป็นผงสีขาวบนผิวใบที่ลายของข้าวโพดในเวลาเช้า เมื่อสปอร์แก่จะแพร่ระบาดไปโดยลมเข้าทำลายต้นอื่นๆ ต่อไปนอกจากนี้เชื้อที่ติดไปกับเมล็ดพันธุ์ที่ยังไม่แห้งดีเชื้อโรคที่ตกอยู่ในดิน หรือที่เกิดบนพืชอาศัยอื่นการแพร่ระบาดของเชื้อโรคมายังแหล่งต่างๆ ดังนั้น ใบข้าวโพดที่เป็นโรค ติดมากับเมล็ดข้าวโพดจากต้นที่เป็นโรคพืชอาศัยบางชนิด เช่น ข้าวฟ่าง หญ้าพง หรือแขม หรืออ้อยเลา หรือหญ้าคาหลวง (*Saccharum spontaneum*) หรือเชื้อราอาจจะตกค้างในดินในรูปของสปอร์ที่มีผนังหนา

พืชอาหาร : มังคุด มะม่วง เงาะ ส้มโอ ส้มเขียวหวาน ลิ้นจี่ ลำไย หนามหวาน มะละกอ พริก พริกหวาน พริกชี้ฟ้า และถั่วลิสง

ศัตรูธรรมชาติ : แมงมุมชนิดต่างๆ ตัวอ่อนแมลงช้าง และเพลี้ยไฟตัวห้ำ

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

๑. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ และสำรวจถี่ขึ้นในช่วงสภาพอากาศร้อน ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน

๒. หากพบเพลี้ยไฟระบาดเล็กน้อยให้ตัดส่วนที่ถูกทำลายทิ้งนอกแปลง

๓. เมื่อพบเพลี้ยไฟระบาดรุนแรง ใช้สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด ๑๐% SL อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือ ฟิโพรนิล ๕% SC อัตรา ๑๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร และไม่ควรใช้สารเคมีกำจัดแมลงชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำติดต่อกันหลายครั้ง เพราะทำให้เพลี้ยไฟสร้างความต้านทานได้

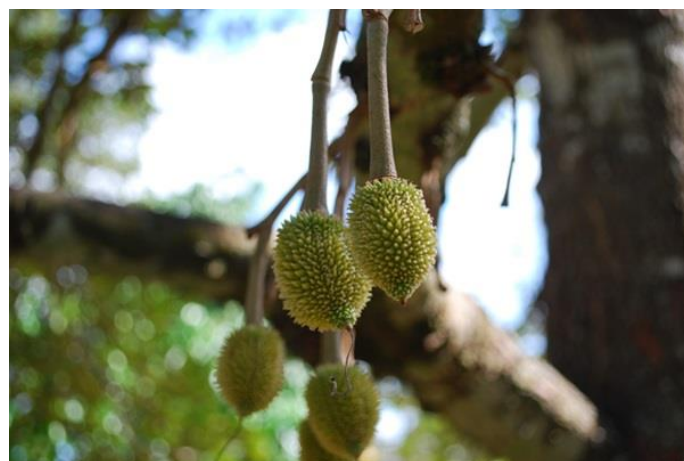
ตัวเต็มวัยเพลี้ย

เพลี้ยไฟดูดกินน้ำเลี้ยงใบ ทำให้แคระแกร็น ใบโค้ง หักงอ

เพลี้ยไฟเข้าทำลายดอก

เพลี้ยไฟดูดน้ำเลี้ยงจากผลอ่อนทำให้ปลายหนามแห้ง

ที่มา : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์